

Herrer fra den anden Side gaa ud fra, og hvis disse Udgangspunkter vare rigtige, saa var ogsaa det Resultat, hvortil de komme, rigtigt. Naar Præmisserne vare rigtige, saa var ogsaa Konklusionen rigtig. Vi gaa derimod ud fra andre Udgangspunkter og særlig gaa vi ud fra, at Hjælp, ydet paa en Maade, der bringer Ydmygelse, er altid en slet Hjælp. Derfor er Barmhertighedens Hjælp i og for sig en slet Hjælp, fordi den altid mere eller mindre er forbunden med en personlig Ydmygelse for det Menneske, der modtager den. Det kan ikke nægtes. Det ærede Medlem fra Slagelse (Dahl) ryfter paa Hovedet, men jeg er vis paa, at hvis det ærede Medlem var henvist til at skulle leve af Medmenneskers Barmhertighed, vilde han maasse nok være glad ved, at der er saadanne gode Mennesker, der vilde hjælpe, men paa den anden Side dog føle som en Ydmygelse, at han ikke kunde hjælpe sig selv. Fattighjælpen er forbunden ikke alene med en meget høi Grad af personlig Ydmygelse, men ogsaa med borgerlig Ydmygelse. Det er saa ofte blevet fremhævet her i Salen, og det er vistnok rigtigt. Det er nemlig blevet fremhævet paa en Maade, som jeg var meget glad over, af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg). Hvad ser Grunden til, at Fattigdommen er den hundløse Støvle? Det er den, at den kræfter den personlige Væresfølelse hos dem, der komme ind under den. Naar et Menneske har faaet Fattighjælp, er hans personlige Selvfølelse, hans Kraft brudt, han har opgivet Haabet, og jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem fra Kolding (Berg), naar han sagde, at derved gaa ganske umaadelig store Summer tabte, som ganske vist ikke kunne udregnes paa Papiret, derved, at disse Mennesker opgive Haabet om at kunne hjælpe sig selv. Altsaa, vort Udgangspunkt er, at naar Hjælpen virkelig skal blive en Hjælp, skal den ydes uden nogen- somhelst Ydmygelse, især overfor hæderlige Folk, thi deri kan jeg være enig med det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgtreds (Hage), at man maa selvfølgelig søge at drage en Grændse imellem de hæderlige og de uhæderlige Fattige, og jeg tror ogsaa, at det har været Forslagsstillernes Mening, at disse Understøttelses og Hjælpekasser skulle særlig komme de hæderlige Fattige til Gode. Det er maasse ikke tilstrækkelig udtrykt i Lovforlaget, men jeg tror, at det har været Meningen, og maasse kan det rettes noget mere i denne Retning. Jeg er overbevist om, at der her i dette Lovforslag er

en Spire, som, naar den blev udviklet, vilde kunne fuldstændig affaste, at de kom paa Fattigvæsenet, som aldrig have fortjent at komme der, saaledes at Fattigvæsenet kun fik med dem at gjøre, der ikke ville arbejde, og om hvem man mener — vel ikke, at de ikke skulle have Jøden, men — at de skulle føle det som en Ydmygelse at modtage den, som Noget, de kun faae som en Raadefag. Grunden til, — og det er egentlig det, jeg vil bemærke — at der ikke kommer Noget ud af disse Lovforslag, er, at de Herrer paa den anden Side og vi have en forfjællig Psykologi overfor disse fattige Mennesker; de Herrer paa den anden Side ere Beslismister, naar de se nedad, og maasse temmelig meget Optimister, naar de se opad; vi Andre kunne maasse have Tilbøieligheder i modsat Retning. Jeg vilde ønske, at de Herrer vilde undertagte deres Psykologi med Hensyn til Samfundsklasserne en Revision. Jeg tror, at der er Trang dertil, og jeg tror, ikke alene, at vor Fremtid, men mulig ogsaa hele Verdens Fremtid er afhængig af, om de Herrer undertagte deres Psykologi en Revision.

Jeg maa maasse til Slutning gjøre kun en Bemærkning til den høitærede Kirkeminister. Den meget ærede Kirkeminister mente, at det var usorvarligt, eller at det ikke var heldigt, eller at det var i høi Grad uheldigt, om disse Bøsser, som ere henstillede i Kirken og fyldes med kristelige og kirkelige Dre og Døtre og maasse Kroner af Kirkegængerne, kom ind under Bestyrelsen af disse Kasser, idet det kunde være tænkeligt, at Bestyrelsen af disse Kasser kunde blive valgt blandt Saadanne, som ikke kom i Kirken. Denne Udtalelse forbaujede mig meget, idet jeg kom til at tænke paa en Analogi, nemlig at det er Noget, som er almindeligt anerkjendt, at det f. Ex. af Kirkeministrene, som skal styre hele Kirken, jo ikke med Nødvendighed forlanges, at de have nogen kirkelig Sands. Jeg taler ikke om den nuværende Kirkeminister, hvis kirkelige Sans jo er hævet over al Tvivl, men det har jo været Tilfældet, som vi Alle vide, her i Danmark for ikke saa længe siden, at der har været en Kirkeminister, hvis kirkelige Sands under alle Omstændigheder var i høi Grad om disputabel, men naar altsaa den hele Kirke kan styres af Mænd, hos hvem man ikke behøver at fordre den stærkeste kirkelige Sans, hvad skalde der saa være til Hinder for, at en saadan lille Kasse, ja selv en stor Kasse, hvor der kom en saadan, at disse kirkelige Dre eller Kroner bleve bestyrede af Folk, som maasse sjældent kom i Kirke. Forøvrigt er jo hele Spørgsmaalet